

שקום עולמי

המועצה האזורית הערבה התיכונה אוגוסט 1991 - גליון מס' 9

עיצומו של קיץ לוחט.
חס ומטריד ולא רק בגלל מזג האויר. עונה חקלאית אך הסתיימה וכבר חדשה בפתח.
מתארגנים לשנת הלימודים הבאה בעוד תלמידים ומורים עדיין בחופשה.
ימים של הרהורים ומחשבות על השנה שעברה וזו הקרבה..
על היחסים בין אדם לחברו...
ודי לנו אם נאחל זה לזה שתהא השנה החדשה פשוט שנה טובה.

קריאה מהנה
שלומית.

מה בגליון

1-2	אורחים באזור
3	בטחון
4	להרגיש כמו תייר
5	חיילים
6	האדם מאחורי הפרח
8	בחינות בגרות
9	יום הילד במרכז ספיר
10	מכון אדלר
11	"לא סמים"
12	אקולוגיה בערבה
13	כדורסל
14	מצטיינים בטניס
15	ירוק בעיניים
16	מלב הספריה
17-18	עוצבת הערבה
19	קוראים כותבים
20	תערוכה חקלאית זהירות מוקשים

תמונת השער: פרחים-ענף העתיך

עורכת: שלומית רביץ

צלומים: פגי אושרוביץ

סדר גרפיקה ודפוס: דפוס נח באר-שבע

**לאמונו בר ומשפחתו
משתתפים באבלך
על מות האם.**

ראש המועצה

עובדיה ותושבי האזור.

בתשובתם הביעו האורחים הסכמה לגבי הדברים שהוצעו והבטחה לקדם את ענייני האזור ברשויות המתאימות. יחד עם זאת ציינו כי על חברי המושבים לקחת אחריות אישית לתשלום חובותיהם ולהפעיל שיקול דעת מירבי, הן על כושר החזרת החובות והן על יכולתם לתפעל את משקם בעתיד.

הועלתה הטענה כי יש צורך במחיקת חובות כפי שנעשה לגבי אזורי הבקעה ורמת הגולן ויש לתת את הדעת בדבר חובות העוזבים והעלויות הגבוהות באזורנו בעת סכומם של עקרונות חדשים לתשלום החובות. עמי שחם העלה את הצורך הדחוף לסיים את תחיקתו של חוק אסונות טבע ואת בעית אישורי משרד הפנים ושרות התעסוקה להבאתם של עובדים תאילנדים.

חברי הכנסת בייגה שוחט וגדליה גל, פרופ' עזרא סדן ונציגי משרד החקלאות הגיעו לסיור באזור. בשיחה משותפת עם נציגי המועצה והישובים הועלו נקודות בעיתיות בנושא כספיקם שיש לתת להם פתרונות תחוקתיים. בין המגמות העיקריות סיום תהליך תחיקתו של חוק חובות המושבים והערכה מחודשת של ההסדרים שנחתמו בעבר במסגרת הסדר רביד.

הוסבר לאנשי הועדה כי הבטחת כח-אדם לחקלאי הוא תנאי בסיסי לתכנון המשק המשפחתי המבוסס על ירקות ופרחים בהשקעה כספית נכרת. ללא פתרון מסודר אין באפשרותו של החקלאי לממן את העלויות וההוצאות הגבוהות הנדרשות למחייתו בערבה. הועדה שסיירה במשקים, בשדות ובמגורי העובדים סיכמה את ביקורה ברצון להגיע להסדר אמין ויציב בהתחשב בנסיבות המיוחדות לאזור. אולם, הדגישה כי בכל הסדר יודגש הצורך בקליטתם של עובדים ישראלים ועולים בעדיפות ראשונה. בהמשך למגמה זו פנתה הועדה לנציגי האזור למציאת פתרונות משותפים לטווח הרחוק, כאלו שיעודדו ויגדילו את מספר הישראלים שיועסקו באזור.

נציגי המועצה והתושבים העלו פעם נוספת את הקושי במציאת פתרונות קונבנציונאליים לבעית כח האדם באזור. הוזכרו דחיות משרד הקליטה להבאתם של עולי אתיופיה וחוסר רצונם והתעניינותם של חיילים משוחררים לעבוד באזור. וכן, עקב המצב הבטחוני בשנה החולפת מעוטם של המתנדבים - התרמילאים המגיעים לערבה.

בעקבות החלטה קודמת הוקמה ועדה בינמשרדית לבדוק את בעיות כח-האדם (עובדים ישראלים, מתנדבים, תאילנדים) באזור. בועדה בראשותה של מרגלית אילת האחראית על עובדים זרים מטעם שרות התעסוקה, חברים יוסף טוב - משרד הפנים, אלי פז - משרד העבודה ומנהלי לשכות התעסוקה בבאר-שבע, דימונה ואילת.

הועדה הבינמשרדית לבדיקת עובדים זרים

קק"ל מארחת משלחת מאריזונה

מאריזונה

מטע התמרים בעין-יהב

האורחים התעכבו במספר אתרים שהוקמו ופותחו ע"י קק"ל ביניהם חלקת התמרים הניסיונית ופארק ספיר. בהמשך הבקור בתחנת "יאיר" בגדרון ספר יורם צביאלי על גידולים ומחקרים חקלאיים הנעשים בתחנה ומראה המלונים בהדלייה עוררו ענין רב.

משלחת זו היא אחת ממשלחות רבות שמארחת קק"ל להכרת פעולותיה והידוק קשריה עם גורמי חוץ. החם הכבד ששרר לא השפיע על אורחינו לדבריהם, "גם בבית אצלנו אקלים זהה, הנוף מזכיר לנו מאד את אריזונה". שמעתם!!

קבוצת אורחים אמריקאים, אנשי מחקר ופיתוח העוסקים בהיבטי החקלאות באזורים צחיחים, הגיעה לסיור בהדרכת אנשי קק"ל. בראש הקבוצה מנהל מנהל פיתוח הקרקע דוד נחמיאס, ד"ר מנחם זקס ו"האיש שלנו" יצחק כהן. בסיור מקיף שנערך בין המושבים התרשמו האורחים מחיי העבודה והחברה המושביים, חקרו אודות טיב הקרקע והשוו שיטות השקיה.

במטע התמרים בעין יהב נכחו בעת עבודה בצמרות העצים וקבלו הסבר מהתמרן יעקב ריאטי על שיטות העבודה הנהוגות בערבה.

עוזר שר הבטחון - מוקה כהן

עוזר שר הבטחון לענייני התיישבות מוקה כהן ערך בקור בערבה במטרה ללמוד את בעיות האזור במישור ההתיישבותי-בטחוני. ראש המועצה ונציגי הישובים העלו מספר נושאים חדשים וישנים לפני האורח ופמלייתו תוך הבעת תקווה שיזכו לפתרונות בהקדם. בין הנושאים הרבים:

- הצורך בעדכון קריטריונים לגבי מיקלטים ציבוריים במושבים.
- סיכומם הסופי של המלצות בדבר הכללת מושב עידן במערך הבטחוני שיוקם סביב תחנת קול אמריקה.
- עזרה ברכישת גייפ בטחון למושבים.
- הערכות מחודשת של אמצעי הקשר באזור.
- טפול דחוף במוקשים שנסחפו לעבר חלקות חקלאיות.
- השתתפות בשיפוצו של מנחת עין יהב.
- הגדרתם וסימונם של שטחי האש.
- סיוע מערכת הבטחון להקמתו של משדר חרום בערבה.
- קביעת מעמדם של מבני צה"ל באתר עיר אובות.

עוזר שר הבטחון בתצפית שיוף

לאחר מספך אירועים בטחונים באזור שונו סדרי ההסעות לבית הספר וממנו. בנוסף לשינויים בלוח הזמנים נכחו באוטובוסים חיילים שליוו את התלמידים בכל יום. בקשתו של ראש המועצה לאשר סדרים אלו ולהשתתף במימונם הועלתה בישיבת הועדה שהוקמה לצורך בירור ובדיקת הנושא ולפניכם סיכום הועדה.

**סיכום ישיבת ועדה בנושא:
ליווי לתלמידים להיסעים
במ.א. ערבה**

משתתפים:

- ד"ר עמרם מליץ,
- עמי כהאן,
- שושנה ימין,
- יצחק נריה,
- דניאל ארץ-קדושה.

השאלות המתעוררות לאור מכתבו של מר אורן:

1. האם יש חובה לבדוק צירים בבוקר?
2. האם נכון שצריך לבצע את הסעות לביה"ס רק לאחר שהצירים נבדקו?
3. האם לאשר תוספת 150 ק"מ ליום להחזרת החיילים המלווים?
4. כמה ילדים מוסעים החל משעה 06:30 ועד 07:00?
5. האם לאשר תוספת תקציב להחלפת מכשירי קשר המותקנים באוטובוסים?
6. האם לאשר תקציב להחלפת החלונות הקיימים באוטובוסים לזכוכית משורינית?

תשובות לשאלות:

לשאלה 1: - לפי מיטב ידיעותינו, אין לנו הוראות בנדון. במידה וצה"ל מחייב בדיקה, על ראש המועצה

להפנות אלינו את ההוראה בכתב, צילום או העתק ההוראה.

לשאלה 2: - כידוע לנו, יתכן וצה"ל עורך סריקות מידי בוקר, אך אין קשר בין מועד סיום הסריקות לשחרור הכביש להסעה אזרחית.

לשאלה 3: - עקרונית, נראה לנו שאין המשרד צריך להסיע חיילים. במידה וצה"ל רואה לנכון לשלוח חיילים ליווי תלמידים, על צה"ל לדאוג להסעתם.

לשאלה 4: - 120 תלמידים ב-3 צירים בין השעות: 06:30 עד 07:00.

לשאלה 5: - קב"ט מחוז הדרום יבדוק את הדרכים. עקרונית, במידה ויש צורך להחליפם, הקב"ט המחוזי יבדוק את הנושא ויסע, במידת הצורך, להחלפת המכשירים.

לשאלה 6: - הואיל ולמיטב ידיעותינו לא קיימות שמשות משוריניות לאוטובוסים כנגד אש חיה וסכנת זריקת אבנים אינה קיימת, אין מקום להחלפת השמשות.

לסיכום:

הועדה מייפה כוחו של ד"ר עמרם מליץ להיפגש עם ראש מ.א. ערבה לשיחה. במידה ותהיינה הערות נוספות, יעודכנו שאר חברי הועדה.

הועדה ממליצה לבדוק את האפשרות להעתיק את שעות הלימודים, כך שלא כל התלמידים יחלו לימודיהם בשעה 08:00, במידה וזהו רצון ההורים.

במקום להתחיל את ההסעות בשעה 06:30 ואת הלימודים בשעה 08:00, להתחיל את ההסעות בשעה 07:00 ואת הלימודים בשעה 08:30.

הערה:

ביום חמישי י"א באייר תשנ"א, (91/25/4), התקיימה ישיבה אשר בה

השתתפו:

ד"ר עמרם מליץ, ז"ק קנו (מזכיר מ.א. ערבה), עוז דשא (גזבר מ.א. ערבה), יחיאל דרור (קב"ט מחוזי), יצחק נריה (מנהל ענף אוש"ם במחוז), דניאל ארץ-קדושה (עוזר מנהל המחוז).

בישיבה התברר שאין למועצה הוראה בכתב או הוראה מחייבת להסיע את הילדים רק לאחר בדיקת הצירים ובליווי חיילים, למרות שנתבקשו להביא הוראה זאת עימם, במידה והיא קיימת ברשותם.

בפגישה הובהר שאין משרדנו יכול לשאת בהוצאת הסעות החיילים ואו ברכישת צי אוטובוסים נוסף למועצה.

סוכם

1. שהמועצה והמשרד יבדקו שוב אם קיימת הוראה מחייבת של אלוף הפיקוד.
2. בהעדר החלטת אלוף הפיקוד, על המועצה לפעול על-פי הוראות הקב"ט המחוזי.
3. מנהל המחוז מאשר דחיית פתיחת יום הלימודים ובתנאי שהתלמידים ילמדו את מיכסת השעות הרגילות.

רשם: דניאל ארץ-קדושה

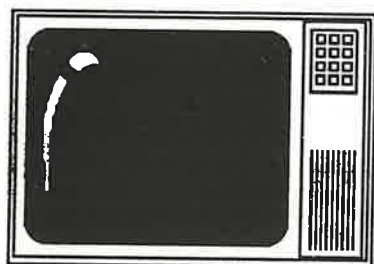

להרגיש כמו תייר... בדרך לבית הספר!

מזה מספר חודשים נע ברחבי המועצה
"האוטובוס החדש". סגנון אחר
המשרה אוירה קרירה ואלגנטית
בימים חמים אלו.
למעוניינים!

מחיר האוטובוס 450.000 ש"ח.
(מפעל הפיס מימן 400.000 ש"ח
והיתרה 50.000 ש"ח ממכירת
האוטובוס הישן).

אז בואו נשמור על האוטובוס בדרכינו
לבית הספר וממנו בכדי שנוכל כולנו
להנות מאוטובוס נקי, נוח ויפה.

קליטת ערוץ 2

לכבוד
מר אורן
ראש מועצת הערבה התיכונה

הנדון: קליטת הערוץ השני בגליל ובנגב

מאז הקמתו של הערוץ השני היינו עדים ועדיין, לאי-קליטת הערוץ השני בישובי הגליל והנגב.

בשעתו הוגשו על-ידי מספר שאלות לשר התקשורת בנושא ואף נתקבלה החלטה בועדת הכספים על הקצאת משאבים כספיים להפעלת הערוץ באותם הישובים. אולם עד כה, טרם נעשה דבר.

בעקבות זאת, הפניתי מכתב ליו"ר ועדת הכספים בדרישה לביצוע החלטת ועדת הכספים, ובנוסף החתמתי 23 מחברי ועדו הכספים על עצומה בה דרשתי ביצוע החלטה זו באופן מיידי על-ידי הגשת תקציב נוסף מהאוצר בסך של 5 מיליון ש"ח למשרד התקשורת.

בתקוה שהמאמצים ישאו פרי ויביאו לסיום ה"אפליה".

אשמח לסייע בידך בכל עת שתמצא לנכון לפנות אלי.

בכבוד רב,

ח"כ יוסי גולדברג

קרן ההנצחה לקידום חיילים משוחררים.

לאחרונה פורסמו ב"דפי המידע" של המועצה פרטים למתן סיוע מטעם קרן ההנצחה לקידום חיילים משוחררים. הפרטים התייחסו לאפשרות קבלת מילגות לימודיות לצורך לימודים אוניברסיטאיים לחיילים וחילות ששוחררו משירות סדיר מלא בצה"ל וטרם עברו 3 שנים מיום השחרור וסיום השירות. נתקבלו מספר פניות וכנראה שחלקם יזכו למילגות מכובדות אשר תרמנה את תרומתן לקידום הנושא באזורנו. לאחר פגישה עם הנהלת הקרן התברר כי קיימות אפשרויות נוספות לזכות בעזרתה של הקרן הנייל. ניתן לפנות במסגרת פניה אישית להנהלת הקרן בבקשות שהן לא בהכרח קשורות להשכלה אקדמאית. כל חייל משוחרר שטרם עברו 3 שנים מיום שחרורו מצה"ל יוכל לפנות למר יהודה וייס - קרן ההנצחה לקידום חיילים משוחררים, רח' עמק רפאים 34 ירושלים 93105.

מסר: זיק קנו.

האגודה למען החייל בישראל פועלת למען חיילי הערבה.

לכבוד
יוס אלדר/מנכ"ל
אגודה למען החייל
תל-אביב
א.ג.

הנדון: מועצה אזורית הערבה התיכונה

- נושאים לטיפול

1. ביום רביעי 30 אפריל 1991 התקיימה פגישת עבודה בין יו"ר המועצה

האזורית מר אילן אורן לבין החת"מ.

2. בפגישה זו הועלו נושאים רבים והתקבלו סיכומים להידוק קישרי העבודה.

3. בין שאר הנושאים עלו מספר נושאים חשובים שידי קצרה מלטפל בהם לכן אני מבקש את התערבותך ובהם:

א. חברת אגד אינה אוספת חיילים העומדים על הכביש הראשי בכניסה לדימונה. לטענת נציגי אגד זה נובע מסיכון חיי הנוסעים - מפתיע.

ב. חוסר בטלפונים ציבוריים בצמתים החשובים לאורך הכביש הראשי בין באר-שבע לאילת. חיילים/ות התקועים לאורך ציר זה אינם יכולים ליצור קשר עם העולם החיצון (לפעמים זה קורה באמצע הלילה).

ג. חוסר בטרמפיאדות בתחום השטח המוניציפאלי המועצה האזורית הערבה התיכונה - הנושא בטיפול. בתיכנון הקצאת טרמפיאדות למרחב פקוד הדרום גם מועצה זו נכללת בין 15 הטרמפיאדות הראשונות שנקבל. על המועצה להכין מפרצים להנחת הטרמפיאדות בתיאום עם מ.ע.צ. ד. תאורה לטרמפיאדות הקיימות, אני בספק לגבי יעילותן. כל סיכום לגבי הארת הטרמפיאדות יבוצע כלשונ.

4. לטיפולך המסור.

בברכה

ציבו

מנהל מרחב דרום

מסגריית שגיא

טל. 581184

אזור התעשייה - מרכז ספיר (צמוד לבית אריזה לתמרים)

- * יצור עגלות מיוחדות ברוחב 2.5 מ'.
- * יצור עגלות - 6 מ' ו-5 מ' שלדה מחוזקת.
- * ארגז אחורי מתהפך לטרקטור (בריתום מהיר).
- * תיקון עגלות ישנות כולל החלפות צירים.
- * עגלות לפרחים.
- * גלגלי בלון.
- * מזלגות רגילים וכפולים.
- * משולש לריתום מהיר.
- * מתקן לחיטוי מתיל ברומיד.
- * מנשאים בגדלים שונים.
- * סככות אריזה בכל הגדלים.

ומעכשיו סוכנות בלעדית בערבה
לגלגלי וילי מקס,
במחירים הזולים ביותר בערבה.

האדם מאחורי הפרח

משפחות אלמוניות העושות מהפכות בערבה

מאת: אבנר צין.

נותרה רק הגיפסנית בערבה למשך כ-6 שנים.

בשנת 85-86 יזם מושב עין יהב חלקת אינטרודוקציה ל"פרחי קיץ" שהוא נתמך כספית ע"י מו"פ ערבה, ומקבל תמיכה מקצועית ממדריכי שה"מ ובראשם משה הרמן. אמנון נבון שחזר למשק מלימודים בפקולטה נבחר להקים את החלקה. בשנה הראשונה נעשה "סקרינינג" לשורה ארוכה של "פרחי קיץ", פקעות ובצלים. בחלקה שהתקיימה במשך 4 שנים עמלו אמנון ואורה באקלום פרחים חדשים לערבה. בזיעתם נולדו פרחים חדשים כמו לימוניום כספיה, טרכליום וסולידאסטר. הם גם הראשוניים שהתחילו עם פרחים "בעייתיים" כמו ליויאנטוס וליזמכיה. היום ממשיכים באקלומם בחלקות מו"פ ערבה ואצל המגדלים.

* דוגמא להתמדה והצלחה.

עם התמוטטות ענף החרציות הפסיקו רוב המשפחות לגדל פרחים אלו. ולא חזרו לענף זה. היחידים בערבה שהתמידו, שכללו ולמדו את הענף היו צביקה ויעלית רז מעין יהב. הם התאימו את הזנים לדרישות הבורסה והתייעלו בקטיפ, מיון ואריזה. משק רז כיום הוא שם דבר בבורסת Flora ודוגמא לחיקוי בכל הערבה.

* מהפכות בצעדים קטנים.

כותרת זו מתאימה ביותר למשפחת אלייקים בחצבה. דני הוא מראשוני המגדלים שאימצו את הלימוניום והטרכליום מחלקת הנסיונות של

לא מזמן התקיים טכס חלוקת פרסים ליצואנים מצטיינים בענף הפרחים. על הטכס והחתנים שמענו וקראנו ולא על אלה ברצוני לכתוב כאן.

גם לא אכתוב כאן על משפחות שיר ויונש מפארן שזכו בפעם הראשונה בערבה בפרס המכובד. ברצוני לספר על משפחות אלמוניות שבמעשיהם היום-יומיים, הפשוטים, בעזרת דמיון יוזמה והתמדה מקדמים את ענף הפרחים בערבה. משפחות אלה מקבלות עזרה מהמדריכים ומשתפים פעולה בהעברת המידע המצטבר לכל חקלאי באזור.

* תעלומת זכות הראשוניים על

גיפסנית בש"פ ללא תאורה.

"מי בעצם התחיל עם זה?!"

גידול גיפסנית בש"פ עם תאורה החל לפני עשר שנים אולם לפני כחמש שנים ראה איתן מלמד (עין יהב) שתילי גיפסנית פורחים בחלקת שכנו. חלקה זו היתה ללא תאורה, לא מטופלת ועזובה. ע"פ תצפית זו החליט לשתול חצי דונם ש"פ וקיבל תוצאות יפות. כך זה התחיל. אמנון נבון פיתח ושיכלל את השיטה ואנו המדריכים תמכנו בנסיונות, הפצנו את הבשורה בערבה ומאוחר יותר בכל הארץ.

* פורצי הדרך ב"פרחי קיץ"

בערבה.

לאחר התמוטטות ענף החרציות בערבה בסוף שנות ה-70 תחילת ה-80
6 ערבות

המו"פ בעין יהב. דני בשתוף פעולה עם אנשי ההדרכה יוזם תצפיות ונסיונות העוזרים לקדם את הענף בערבה.

1. לימוניום כספיה במנהרה - בחלקת הנסיונות אצל אמנון ראינו כי לימוניום כספיה בחממה גדל נמרצות אך אינו פורח. דני התעניין בגדול במנהרה וסוכם כי יסיר את הפלסטיק בתחילת מרץ. כך גדל הלימוניום בחורף ועם ההתחממות בערבה איפשרנו עוצמות אור מקסימליות לקבלת פרחים. כיום זאת אגרוטכניקה מקובלת להקדמת הפריחה בלימוניום.
2. חידוש גפסנית - חידוש גפסנית בש"פ עם תאורה מקובלת בערבה אולם לפני שנתיים חידש דני דונם גפסנית ללא תאורה דבר ההולך ומתרחב כיום באזור.
3. לימוניום יפני - 200 השתילים הראשוניים של סנט פייר היו במשק אלייקים. בשיטת "הבית הפתוח" הפיץ דני את המידע וההתרשמות שלו לכל החברים במושב. כיום מגדלים במושב חצבה לימוניום יפני יותר מכל מושב אחר.
4. אירינגיום - לאחר כשלוש של גידול זה מזרעים בחצבה, התחיל דני לבדוק זני פלואלה ובלו ריבון מריבוי וגטטיבי. בדיקה ראשונה נעשתה בחלקה קטנה מאוד אולם ובשנה הבאה מתוכננת בדיקה בחלקה מסחרית של דונם. נראה

תיירות

שעור מוצר עומד לצאת מבית אלייקים.

לסיכום:

- א. לא בהכרח בודקים גידול חדש על פני עשרות דונמים למשך שנה בודדת. ניתן להתחיל דברים חדשים בחלקות קטנות עם הרבה דמיון ויוזמה אישית.
- ב. אנו נוטים לגדל ב"זיג זגים" ולעבור כל שנה מגידול לגידול. יש יתרון להתמדה ולהתמקצעות בענף.
- ג. יש ליוזם ולפעול יותר במציאת פתרונות בנושא הפרח הקטוף.
- ד. יבורכו כל "היזמים הקטנים" על תרומתם לענף, על משפחות נוספות בהזדמנות הבאה.

ועדה חקלאית

הנדון: פרחים וירקות - מענקים

- בהמשך לחוזר שהוצאנו ביום ה-24.3.90 הריני להודיעכם כי בהתאם לסכום שנתקבל עם משרד האוצר הועלה שעור המענק ל-40% מההשקעה המאושרת בסעיפים הבאים:
1. פרחים וירקות בבית הרשת
  2. פרחים בשטח פתוח
  3. חדרי קירור, חדרי אריזה, חדרי פתיחה לפרחים - למשק הבודד התאם לקריטריונים שהעברנו לכם.
  4. חיבור חממות חדשות לגידול פרחים וירקות לקו חשמל מעמוד מתח גבוה עד למרחק 300 מ' אל החממה. ההשקעה שתאושר לא תעלה על 10,000 ש"ח ליחידת שטח.

אנא הביאו לידיעת החקלאים במחוזכם.

בברכה

שמחה יודוביץ

מנהלת מינהל השקעות בחקלאות

אינפורמציה על פעילות פיתוח התיירות בערבה בשנה החולפת.

1. סיכומה של תוכנית פיתוח תיירות לערבה התיכונה תצא בקרוב בחוברת שיווקית. התוכנית לוותה בצוות בהשתתפות המועצה האזורית, המינהל לפיתוח התיירות בנגב, רשות שמורות הטבע, הסוכנות היהודית, צה"ל, פוספטים בנגב ורשות העתיקות. התוכנית הגדירה מצאי פוטנציאל תוכנית פיתוח שוק ופירסום. אנו נמצאים בקשר עם יזמים לגבי תחילת הקמת פרויקטים באזור. התושבים מוזמנים להצטרף כיוזמים.
2. הופק סרט וידאו שמציג את שביל הערבה וחושף יזמים לאורכו. הסרט מתחיל בציר מעלה העקרבים, כביש אורון וממשיך דרך מצפה מכתש, מעלה העקרבים, עין צין, עיר אובות, שמורת שיזף, פארק ספיר, מואה ופארן.
3. סוכם על שיפור ציר מעלה העקרבים למעבר לכל רכב במימון קק"ל והמינהל לפיתוח התיירות בנגב - העבודה תתחיל בקרוב.

מיצפור

נוף שיזף

תרבות 7

4. דפדפת לשמורת שיזף נמצאת בשלבי ההפקה הסופיים.

5. מיצפור נוף שיזף - העבודות בעיצומן במימון המועצה, רשות שמורות הטבע, המינהל לפיתוח התיירות בנגב ומשפחת ליאור.

6. הוחל בעידוד תיירות פנים במבצע פסח האחרון - הוקמה תחנת מידע שממנה יצאו טיולים מודרכים להכרת האזור.

7. נמצאים לקראת סיכום עם צה"ל על מספר אזורים משטחי האש למעבר חופשי של מטיילים.

8. תוכנית גדרון: הצגת הנושא.

9. הוקמה יחידת חילוץ ואיתור מתנדבים שתיתן שרותי הצלה למטיילים באזור.

10. גן ארכיאולוגי בעיר אובות נמצא בשלבים ראשוניים בתיכונן.

11. נחתם חוזה עם יום לפיתוח פארק ספיר כאתר בילוי ונופש.

12. בקרוב תופק מפת אזור הערבה שתציג את האתרים בתחום הערבה.

אילן אורן

ראש המועצה.

חינוך

קו הסיום - בחינות בגרות.

בין הדברים המסמלים את סוף שנת הלימודים בתיכון הן בחינות הבגרות. השנה מסיימים 35 תלמידי כתות י"ב את בית הספר ובמשך החודשים יוני-יולי יבחנו במגוון בחינות. להזכירכם לקבלת תעודת בגרות (במתכונת חדשה) דרושות 20 יחידות נצברות שחלקן מקבץ של מקצועות חובה. כן ישנה דרישה שאחד ממקצועות החובה יהיה מורחב כלומר ברמה של 4 יחידות ומעלה. אל תלמידי כתות י"ב מצטרפים השנה 16 מתלמידי כתה י"א בבחינה באזרחות שה"כ יבחנו בבחינה זו 51 תלמידים.

כן נבחנים השנה תלמידי כתה י"א בביוגיה ותולדות עם ישראל ו-3 תלמידים (מוכשרים!) יבחנו השנה באנגלית בחינה שנועדה עד כה לסוף י"ב.. כמה תלמידים ששהו בחו"ל בשנים האחרונות ולא הספיקו להשלים את החומר הלימודי יבחנו השנה במסגרת בודדים ובית הספר דאג לכל התנאים הנדרשים לכך. ומה חדש!! לקראת השנה הבאה מספר חידושים: - מחשבים, תנ"ך - ישנה אפשרות השלמה ל-5 יחידות.

- אנגלית - אפשרות השלמה ל-7 יחידות. (היחידה הנוספת: מיומנויות בתרגום).
- לשון עברית - אפשרות תוספת היחידה "הבעה והבנה" ובכך להרחיב את סכום היחידות הכללי.

בהצלחה לנבחנים וקיץ נעים לכולנו.

את ההוראות עפ"י סימנים מוסכמים כמו למשל: ציור מספריים ומעליו ההוראה גזור! או הכן דגם!, או הדבק! שבציור מופיעה שפופרת דבק וכ"ו. יהודית טוענת שהילד רואה את הקידום של עצמו ללא תחרות בהתאם ליכולתו וכמו כן מציינת בסיפוק כי גברה הסקרנות בקרב הילדים, נשאלו שאלות, נקנו דרכי

גן הילדים בעידן

כמעט כל המיומנויות הבסיסיות ניתנות להרכש בעזרת מרכז למידה זה. יהודית עבדה השנה עם הילדים על: זכרון חזותי, התאמה, כמויות, כיוונים, צבעים, חשבון, ועוד ועוד. הילד מקבל

מזוית אחרת..

רציתי לסכם הפעם את שנת תשנ"א בפעוטונים ובגנים ולהאיר את הנעשה בהם מזוית קצת שונה עפ"י עדותן של הגנות ומפיהן. התחלנו מהישוב הצפוני שלנו עידן ומגן הילדים של יהודית צדוק שבו 14 ילדי טרום חובה. יהודית הכניסה השנה לגן את פרויקט מרכז הלמידה. שבו עובד הילד באופן עצמאי בהתאם ליכולתו עפ"י הנחיה והדרכה ראשונית וואח"כ עפ"י כרטיסי עבודה בעלי סימנים מוסכמים. הלוח הנ"ל פועל מתחילת השנה בהתאם לנושאים המשתנים בגן הילדים (הסימנים המוסכמים נשארים והתכן משתנה).

עבודה וזה נתן להם לדבריה "טעם של עוד". כמויכן גברה העצמאות בהתנסות והופחתה החרדה מלגשת ולפעול בשל פחד מכשלון. יהודית מסיימת השנה קורס של שנתיים בנושא תאטרון בובות בירושלים, והשתמשה רבות בכלי זה כעזר לפתרון בעיות של ילדים בתוך הגן - הבובה הופכת לנושא רגשותיו של הילד מעין בובה תראפית. תאטרון הבובות עוזר גם להעברת

סיפורים בדרך של המחשה ומשחק, ניתן לפתח סיפור להמחזה ואפילו במקרים מסוימים לשנות את המילים הנאמרות בפי הדמויות, כאשר נשארים נאמנים לרוח הסיפור כמובן. היום לאחר סיום הקורס אומרת יהודית שהיא מרגישה ביכולתה להמחזי ולהעביר מסר סיפורי באמצעות הבובות וגופה בלבד ללא כל אמצעי עזר (כמו קלטת). גם הילדים המחזיו ע"י שימוש בעורים

פשוטים ביותר כמו גרוטאות בית, עיסת נייר, גלילי נייר טואלט ויצאו מן הגן עם דגם חצי שלם או מושלם. הילדים המחזיו עפ"י דרכם והעבודה כללה תכנון וחשיבה, יצירת תפאורה והכנת טקסט. נמשיך לשמוע על הנעשה בגנים מפי הגננות והמטפלות בתחילת שנה"ל הבאה. ונאחל לכולן חופשה נעימה והתארגנות קלה בשנה הבאה. שוש שירין.

י"ום הילד" - מרכז ספיר

בריכת ספיר ביום הילד

בתאריך 29.6.91 התקיים "יום הילד" במרכז ספיר, כהמשכה של מסורת בשנים האחרונות. יחדו של יום הילד הינו במעורבות הנוער הבוגר של היישוב, במסגרת מועצת הנוער, ועדת תרבות ומדצ"ים. יום הילד התקיים בבריכה של ספיר. בחלק ה-I נערכו משחקי מים לכל המשפחה, פינות יצירה עשירות, והופעות של ילדי הישוב אשר קצרו תשואות חמות ואוהבות.

לאחר מנוחת צהרים, הוזמנו כל המשפחות להרקדה בהנחיית דיסקו "פופ-קורן" מב"ש, אשר שילהב הורים וילדים במישחקי ריקודים, ערב בינגו, פרסים רבים והפתעות. תודה מיוחדת לועד הישוב אשר מימן את האירוע, לישראל היילר "המדליק" אשר הנחה במקצועיות, לנעמי רותם על העוגה המיוחדת בדוגמת חולצת "יום הילד" וכמובן, לנוער הבוגר שלנו, שהיה פשוט -10!!! נוכחנו לדעת שגם עם תקציב זעום אך עם המון רצון ואהבה אפשר לארגן יופי של דברים.

אורית

תודה

ה"ה ש"ג' 1011.....
לחברי ועד ה"שלה בספ"ה
ועדת תרבות
לה"א"חז ל"אורית והמדצ"ים
לכל א' שטוח וע"י

בארגון של י"ום הילד"
- ה"ה פ"ש 1011 נ"פ"א -
תודה על המאמצים
והארגון שה"א אכל ה"לה"ו

מפא"ה"ג"ים, ה"נ"ע"ר וה"ל"דים
ת"ש"ה"י איכ"ז ספ"ה

חינוך

מתוך עלון מושב פארן מסי 67.

על ביי"ס להורים במכון אדלר.

זו השנה הרביעית שאצי נוסעת פעם בשבוע ללימודי בת"א במדרשה ע"ש דרייקורס, או בקיצור - מכון אדלר. סה"כ עד כה - שבעה קורסים עם 8 מנחים/מנחות.

מכון אדלר זהו מוסד לימודי הכולל בתוכו את המדרשה, בה הקורסים מוכרים ע"י משרד החינוך וע"י הפקולטות למדעי החברה באוניברסיטאות. המכון שם לו למטרה לשפר יחסים בין בני אדם במסגרות השונות: במשפחה, במקומות עבודה, בחברה ואף בין מדינות. הפעילות ה"נפוצה" ביותר של המכון היא בתחום "ביי"ס להורים".

את המכון הקים אחי יותם שהוא תלמידו של דרייקורס. דרייקורס היה תלמידו של אלפרד אדלר וממשיך דרכו. אלפרד אדלר היה רופא-פסיכיאטר, תלמידו של פרויד, אשר בשלב מסויים יצר מודל משלו לטיפול (שבתחומים מסויימים מנוגד או שונה מגישתו של פרויד, הפסיכואנליזה).

הוא ייסד את ה"אינדיבידואל-פסיכולוגיה", שפירושה - האישיות הבלתי-ניתנת-לחלוקה, כל התיפקודים קשורים זה בזה (גוף ונפש), בניגוד לפסיכואנליזה שתפיסת האדם בה מחולקת לחלקים - אגו, ליבידו, תת-הכרה וכד'. אדלר טען שהמניעים של האדם הם: הצורך החברתי (צורך ההשתייכות), החתירה להתגברות על חולשות והרצון לנוע בחיים ממצב של נחיתות למצב של חוזק.

העקרון המרכזי בדרך להגשמת ההשתייכות וההתגברות על נחיתות הוא עקרון הבחירה. לפי אדלר, לכל אורך החיים אדם בוחר את דרכו - בכל שעה

10 ערבות

ובכל יום - וגם אם כל הדרכים נראות חסומות - הרי תמיד קיימות עוד אלטרנטיבות, שאותן יש להציג בפניו, כדי שימשיך לבחור.

בסוף ימיו של אדלר החלה החברה בעולם להכנס לתהליך הדמוקרטיזציה. ממשיכו בארה"ב - דרייקורס - פיתח והתאים את המודל של אדלר לבעיות שנוצרו במשפחה ובחברה בעקבות השינויים החברתיים.

אחי יותם למד אצל דרייקורס ותוך כדי לימודים בארה"ב והתנסות בארץ התאים את השיטה לנעשה כאן. לשם קיצור, במדרשה כיום מתקיימים קורסים רבים ומגוונים.

מלבד "ביה"ס להורים" קיימים גם קורסים ביחסי אנוש, ביחסים בין בני-זוג, ביחסים בין סבים וסבתות למשפחה, ביחסי-מין בין בני נוער, וכמובן - קורסים שמכשירים מנחים לכל נושא ונושא.

אני לומדת בקורס מנחי קבוצות הורים. מכשירים אותי להיות מנחה של קבוצות הורים בביי"ס להורים. בביי"ס להורים פועלות הקבוצות לשפר יחסים בין ההורים לילדיהם (קיימות גם קבוצות טרום-הורים של זוגות שמעוניינים ללמוד את הנושא לפני הולדת הילד הראשון).

לקבוצות ההורים מגיעים אנשים (מכל השכבות) שנתקלים בבעיות עם ילדיהם. הבעיות יכולות להיות "קלות" או "רציניות". ה"תקלות" הנפוצות הן:

פחדים, הרטבה, בעיות בלימודים, אי-סדר, בעיות מקלחת, שינה, אכילה, עמידה בלוח זמנים, ריבים בין אחים, מתח בבית, ויכוחים בלתי פוסקים, ניגודים בין ההורים בקשר לגישה החינוכית, מרדנות של הילדים ועוד ועוד.

קבוצת ההורים נפגשת פעם בשבוע. מספר פגישות ראשונות מוקדשות ללימוד תיאורטי של המודל של אדלר-דרייקורס-יותם, ולאחר מכן מקיימים דיונים והדרכה

אישית, בהתאם לבעיות המועלות ע"י ההורים. משוחחים עליהן ומקבלים הדרכה.

תגית חן

ועוד מלה על עידן...

רציתי לאחל לכם ברכות חמות לחג העשור. אך לא אוכל להסתפק בברכות בלבד, כשאני חשה התרגשות רבה ביום חגכם זה.

ליויתי אתכם כמעט מתחילת התישבותכם בקטע החשוב של גידול ילדיכם - דור העתיד. אני זוכרת את החדרון הצר שבו זחלו התינוקות הראשונים ואת משטחי החול האיינסופיים בחצר - ללא צל עץ. מלווה אותי צליל האנגלית המתנגנת שבפי האמהות הצעירות דאז, שהיו מלאות חרדה לגבי המוסד הזה הקרוי בית ילדים.

עם הזמן גדלתם, התפתחתם, הישוב הוריק וכבר אין צורך לקחת את ילדיכם לטיול בחצבה או בעין-יהב כדי לראות לבלוב ופריחה. הפעוטונים וגני הילדים היו תמיד בראש מעיניכם. השתדלתם (עד כמה שניתן) לקלוט אנשי חינוך איכותיים ועל זאת תבורכו.

שיתפתם את גני הילדים בעשיה ברוכה לקראת חג העשור ובכך טמנתם זרע חשוב לקשר שבנים לבין הישוב ותרמתם ל"גאות היחידה" שלהם.

שאו ברכה חמה מקרב לב להמשך עשיה פוריה, לפיתוח וביסוס הישוב.

שלכם שוש שירין.

"לא סמים עליכם" בעין - יהב

חברת הועדה, אבישג אסף, מציינת כי:
 "היתה הצעה שהועדה תהיה אזורית,
 פנינו למזכיר המועצה, אך עד היום
 ההצעה לא התקבלה".

חברת הועדה מציינת כי קיימת
 אכפתיות בנושא מצד התושבים, ולא
 פעם קורה כי הועדה מקבלת פניות
 מחברי המושב, בבקשה לערוך
 בדיקות. אם נראה לוועדה שהחשד
 מבוסס, היא מזמינה "סמוי" המגיע
 מחברה פרטית ונשאר במושב כחודש.
 עד היום גילה "המושתל" חשיש
 בצורותיו השונות: "עישון", "בינגי",
 "מגולגלת", "לעיסה" וכן סימנים
 למריחואנה, סימנים של קוקאין ושאר
 סמים קשים לא נתגלו.

הועדה קיימה קשר עם מוסדות שונים
 כמו "אגודת אל-סם" מהם קיבלה
 פרטים על דרך מתן העזרה במקרים
 של התמכרות.

כמו כן הייתה הועדה בקשר עם מחלק
 הסמים במשטרה. הקשר עמם נותק
 לאחר שפעולת המשטרה מוצתה.
 הועדה איננה אזורית ואינה מקיימת
 קשר עם מושבים אחרים.

"עד היום גילה "המושתל" שימוש
 בחשיש בצורותיו השונות אך לא
 סמים קשים" אומרת אבישג אסף,
 חברת ועדת הסמים במושב
 עין-יהב.
 מאת: אורנה אסף.

בעין-יהב פועלת כשלוש שנים ועדה
 שמטרתה למנוע הכנסתם של סמים
 למושב, ע"י מתנדבים זרים. כדי
 לגלות את המשתמשים בסמים,
 מזמינה הועדה מדי פעם "סמוי" או
 מושתל למושב. ראיון עם חברת
 הועדה, אבישג אסף, מעלה כי הסמים
 במושב אינם בגדר מגיפה, ובמהלך
 שנה אחת מתגלים מקרים בודדים
 בלבד.

הטיפול במשתמשים אינו חמור.
 המשתמש מסולק מן המושב ולא
 מדווחים עליו למשטרה. אם
 המשתמש מכחיש כי השתמש בסמים,
 ניתנת לו אפשרות להיבדק במכונת-
 אמת.

מטרת הועדה איננה תפיסת כמה
 שיותר משתמשים, אלא למנוע
 חדירתם של סמים למושב ע"י
 מתנדבים זרים. זאת, כמובן, כדי
 למנוע שימוש בסמים בקרב בני
 המושב. עובדת קיומה של הועדה,
 אינה סודית, אך ישיבותיה ודרך
 טיפולה בנושא חסויים. הטיפול
 בסמים, שהיה בתחילה בידי ההנהלה,
 הועבר לידי הועדה בגלל קשיים שהיו
 להנהלה בטיפול בנושא. בוועדה שתי
 חברות בלבד, הן מטעמי סודיות והן
 כדי למנוע הדלפות.
 עד עתה לא היו מקרים של התמכרות
 בקרב בני המושב ובזאת רואים את
 הצלחת הועדה. נסיון לברר האם היו
 בכלל מקרים של שימוש בסמים
 בקרב בני המושב לא עלה יפה.

ברכות ואיחולי אצל-טוב

מרכז ספיר
 משפחת אלקלעי להולדת הבן

מרכז ספיר:
 למשפחת בוזי
 להולדת הבת בת-אל

(ולאלו שנולדו לאחר הדפסת העלון, ברכות בעלון הבא).

האקולוגיה בערבה

בערבה בערימה איזורית. נייר, פחי שימורים, זכוכית ומוצרי פלסטיק ניתנים כולם למיחזור מחוץ לערבה.

קול אמריקה - אם תקום הלילה תחנת הממסר הענקית בערבה תהיה זו פגיעה קשה ביותר בעופות הנודדים, בנוף, בטבע בכלל וכן פגיעה באדם.

חובה עלינו להתייחס לסביבה בתבונה, כך שמינים אחרים יוכלו להמשיך ולהתקיים כפי שהתקיימו אלפי ומליוני שנים לפני בואנו, כדי שהנוף לא ייהרס וכדי שהדורות הבאים של האדם יוכלו גם כן למצוא מחיה וחיים טובים בערבה. האחריות היא ברמה האישית, ברמה של הישוב וברמה של המועצה האזורית הערבה.

יונתן קיט - ספיר.

שניתן את השימוש בחמרי הדברה, ולחפש בדחיפות פתרונות פחות מזיקים כמו לוחמה ביולוגית.

מיחזור ניילון - את הכמויות האדירות של יריעות הניילון בהן משתמשת החקלאות ניתן לאסוף בסיום העונה ולשלוח למיחזור, במקום לשרוף. כך יימנע זיהום אויר בערבה וייחסך למדינה (ולכדור הארץ) תמור גלם יקר שהולך ואוזל.

מים - זהו נושא שלגביו קיימת יותר מודעות בזמן האחרון. גם במים יש לראות אוצר טבע שיש להשתמש בו בחסכון עם ראייה לעתיד רחוק יותר. אם זו היתה המדיניות בישראל מאז הקמת המדינה, לא היינו מגיעים לפשיטת הרגל הנוכחית במשק המים הארצי.

בשדה ובנוי יש לגדל סוגי צמחים אשר אינם זקוקים לכמויות גדולות של מים, וכן להגביל את השטחים המושקים בהתחשב במלאי המים הקיים.

אשפה - כיום, האשפה מובלת למזבלות ושם היא נשרפת. זו היא דרך רעה ופרימיטיבית להפטר מפסולת. היא מזהמת את האויר ומבזבזת חמרים שניתנים למיחזור. יש למסד מדיניות של הפרדת סוגי הפסולת בבית ובשדה כך שניתן יהיה למחזרם. את הפסולת האורגנית (שאריות של פירות וירקות) ניתן להפוך לקומפוסט רב-ערך כאן

ברוב חבלי ארץ ישראל, כמו ברוב חלקי כדור הארץ האדם שינה את הסביבה הטבעית למען קיומו, מחייתו ונוחיותו. הוא ניצל את המשאבים הטבעיים כמו עץ, מים, אצרגיה, אדמה ומינרלים בעילות הולכת ומשתפרת, ככל שהשתכללה הטכנולוגיה.

כמעט תמיד היו השינויים שעשה האדם על חשבון הסביבה. יהיו שיטענו כי טובתו של האדם מעל הכל גם במחיר של הכחדת בעלי חיים אחרים וצמחים. אך מי שטוען כך אינו מבין כי לא ניתן להפריד בין הסביבה לבין האדם החי בתוכה. פגיעה בסביבה היא בהכרח גם פגיעה באדם בסופו של דבר, שלא לדבר על מינים אחרים.

הערבה שלנו, בגלל שאוכלוסית האדם בה קטנה יחסית, סבלה עד כה פחות מאזורים אחרים. אך אל לנו לטעות, הערבה היא מאד פגיעה ואנו פוגעים בה. היות שהסביבה הטבעית שלנו עדיין לא שונתה וניזוקה באופן מסיבי, כדאי לעצור ולחשוב על העתיד, כדי שגם בעוד 20 שנה, 50 שנה ו-100 שנה תהיה הערבה אזור המקיים חיים.

חמרי הדברה - פגיעתם של חמרי הדברה היא קשה. הם נכנסים לשרשרת המזון ושורדים במי התהום. לכן כאשר משתמשים בחמרי הדברה לא די לחשוב על תועלת כלכלית ונוחיות בלבד, אלא גם על הנוק האקולוגי. יש להמעיט בכל

כדורסל:

* בתאריך 1.6.91 התקיים יום כדורסל "בהצדעה למתגייסים" הארוע יחד לשחקני הכדורסל לקראת גיוסם לצה"ל.

במשחק הראשון שיחקה קבוצת הנוער הפועל ערבה נגד הפועל בני שמעון, כאשר במשחק מותח ויפה ניצחה הפועל ערבה 82:91 וזאת לאור הצטיינותם של השחקנים יאיר אסקפה, יורם ריאטי ועידו איזנבאום. במשחק השני התארחו ניבחרות ישראל נוער וקדטים בכדורסל וקיימו ביניהם משחק חגיגי לכבוד המתגייסים. במשחק זה גברה נבחרת הנוער על נבחרת הקדטים. הארוע יצא לפועל בעזרתו הרבה של איגוד הכדורסל בישראל ונכונות השחקנים למאמץ מיוחד למרות עונה קשה ומפרכת. אין לי ספק שביקור הנבחרת בערבה הוא ארוע יוצא דופן ורב חשיבות לטיפוח הכדורסל בערבה.

קבוצת קט-סל צעירים

כל קליעה בול! איתמר מלצר

* ביום שבת 22.6 התקיים יום כדורסל

שסיכם את עונת הכדורסל.

לארוע זה הוזמנו קבוצות הפועל ערד

קט-סל וילדים וקבוצות הפועל חבל

איילות קט-סל וילדים.

במשחק הראשון גברה קבוצת הפועל

ערבה קט-סל על הפועל חבל אילות

בתוצאה 28:46 ובמשחק השני גברה

הפועל ערבה ילדים על הפועל ערד

38:81

בסיום המשחקים ניתנה סקירה על

מבנה המחלקה וההשגים בעונה זו,

וחולקו תעודות ומדליות לשחקנים.

בהזדמנות זו אני רוצה להודות ליוכבד

זהן ולערן תומר על עזרתם ותרומתם

לכדורסל.

וכן, אני מאחל לבנצי ומשפחתו

בהצלחה בהמשך דרכם.

יוסי לין.

מזה 4 שנים פועלת מחלקת הכדורסל במסגרת המתנ"ס. ההתחלה היתה צנועה וקשה עם קבוצה אחת של נוער, ומעט מאד הכרה בצרכים התקציביים והמקצועיים. עתה מונה המחלקה 5 קבוצות ליגה ומסגרת של בית-ספר, ילדים מ-א' ועד י"ב, בתמיכה תקציבית סבירה לחלוטין ואני מקוה שגם הבנה שזה רק הבסיס לצמיחה נוספת ולא סוף פסוק. את העונה איפיינו כמה גורמים מיוחדים וברצוני לציין אותם:

- מלחמת המפרץ כפי שפגעה בכל המישורים פגעה חריפות בפעילות השוטפת. שיבשה את סדר המשחקים והרצף שלהם, ובסך הכל העונה נגמרה מאוחר מאד.

- תחבורה - לבטח הצבור כבר שכח את שינוי שעות ההסעות לפעולות המתנ"ס - שינוי זה על אף ההתרעה המוקדמת של המעורבים בעשיה. בכדורסל, פגע שינוי זה מאד במהלך האימונים באופן כללי ובמיוחד במספר ספורטאים שבאו מהקצוות לאולם האמונים לאחר תחילת האמון ונאלצו לעזבו לפני סיומו על מנת להגיע להסעה הביתה. רוב האמונים קוצרו ל-75-70 דקות אמון מלא, שבמהלכו נכנסים ויוצאים פרטים. זהו מצב בלתי אפשרי.

לעונה הבאה יש לדאוג לכך שאמוני הכדורסל יתנהלו במשך 90 דקות מלאות עם כל הצוות וההסעות יופעלו בהתאם לכך, עצתי להורים לדאוג לכך כבר בחתימת החוזה לפני תחילת הפעילות.

- סגל שחקנים - העונה קבוצת הנוער סבלה ממספר מצומצם מדי של שחקנים פעילים בשל סיבות שונות. גורם שהכביד מאוד על בצוע תקין של אמונים וכן גם קושי במשחקים עצמם. מכאן ברור לי שיש להרחיב את התשתית ולהשקיע הרבה יותר

"הצדעה למתגיסיים" - משחק הוקרה למתגיסיים שהפך למסורת והופעות נבחרות ישראל נוער וקדטים במשחק אמון.

ארוע הסיים - משחקי יחידות עם קבוצות מערד וחבל אילות. בשני המפעלים בלטו הארגון, האווירה הטובה שיתוף הפעולה של ההורים וההרגשה שאנחנו בכיוון הנכון.

ערך תומר.

בהרחבתו של בית הספר לכדורסל ולעודד את ילדי עידן ספיר צופר ופארן להשתתפות פעילה יותר בנבחרות.

- הורים - עלי לציין שוב את תרומתה של יוכבד דהן בנהול קבוצת הקט-סל, וכן את הענות ההורים לפניות השונות. כבוד, לווי, סדורי פרחים וכו'. אך מעבר לזה אני מצפה ליתר יוזמה מההורים, יתר התענינות באמונים ובמשחקים וקשרים אמיצים יותר עם סגל המאמנים. מבוקשים הורים שיקחו על עצמם נהול קבוצה.

- צוות מאמנים. השנה נפרדים מבנצי לאחר 4 שנות עבודה וברצוני לאחל לו הצלחה בהמשך דרכו ולומר תודה על תרומתו לבנית התשתית המקצועית. יוסי ממשך כרכז הכדורסל ומאמן חלק מהקבוצות גם לו תודות ואיחולי הצלחה בהמשך.

- השגים - לקבוצות השונות היו השגים לא מבוטלים רובם עמדו בכל הציפיות ואף מעבר לכך, הגדילה לעשות קבוצת הקט-סל עם שני הפסדים בלבד והופעה מכובדת מאד (גם של הורי השחקנים). העונה הסתיימה בשני המפעלים יפים

שחקנים מצטיינים

לשנת 91-90 בטניס

- נירי חן - גיל 16 מושב פארן
- רותם רטנר - גיל 14 מושב פארן
- אור פריש - גיל 14 מושב פארן
- איתמר אבירן - גיל 8 מושב פארן
- עמרי יועץ - גיל 9 מושב פארן
- יואב ברנס - גיל 8 מושב חצבה
- ניר אמבר - גיל 12 מושב חצבה
- זהר בן-שמחון - גיל 10 מושב חצבה
- עומר עדין - גיל 16 מושב חצבה
- ליאור אלון - גיל 14 מרכז ספיר
- אילת אמודאי - גיל 16 מרכז ספיר
- יעל כהן - גיל 10 מושב צופר
- תומר שרון - מרכז ספיר
- אורלי הופס - מושב עידן
- רועי לוי - מושב פארן

בפירתורואידים מביא לריבוי אקריות. אפשר לנצל את העובדה שהחיפושית נמשכת לאור. לכבות את האור, באזורים שרוצים לשמור ולהדליק אור באזור מרוחק יותר.

זיבליות במדשאות:

המין התוקף דשאים באזורנו היא קרנפית התמרים אשר כשמה תוקפת גם תמרים ועצי נוי אחרים. החיפושית חומה בגודל של 2-3 ס"מ בעלת קרן קטנה בקדמת הראש והיא מצויה בחדשים מאי-יוני-יולי בעיקר סביב למנורות הרחוב. הדרגה המזיקה היא הזחל המגיע לאורך 5-7 ס"מ ולרוחב של 1 ס"מ בצבע לבן שקוף. הזחל, אוכל מקצף שרשי הדשא וגורם ליבוש קטעים במדשאה.

מחזור החיים של המזיק הוא שנה. הבוגרים מגיחים במאי-יוני מזדווגים ומטילים במדשאה. הזחלים בוקעים בין יולי לספטמבר מתחילים לאכול וגדלים בקצב מהיר תוך כדי חדירה לעומק הקרקע. במרץ-אפריל הזחל מתגלם ולאחר כחודש מגיחות החיפושיות הבוגרות. הזמן הטוב ביותר להדברה הוא שלב הזחל הצעיר כלומר בחדש אוגוסט ע"י פיזור דזייקטול או קזדין מגורענים על הדשא והשקיה רגילה לאחר הפיזור.

4. במקרים קשים של התקפת פגעים בעיקר ברב-שנתיים אפשר להעדיף גיזום וסלוק החלקים הנגועים. נקודה נוספת שצריך להביא בחשבון היא היות אזורנו שביל חקלאי והצורך למצוא את שביל הזהב של שכנות טובה בין גן הנוי לבין הגידולים החקלאיים שעליהם פרנסתנו. צמחי נוי אחדים משמשים פונדקאים למזיקים בשדות כדאי להמעיט בשתילתם. עש הטבק מתרבה על דליה, ליפיה זוחלת, לנטנה, לפופית, קיסוס, פילוטסיס, גלרדיה, חטמית, חמנית. יש להמנע ובמיוחד בתקופת הסניטציה משימוש בצמחי נוי הידועים כפונדקאים לוירוסים התוקפים את הירקות בשדות. הצמחים הידועים לנו - ממשפחת הדלועיים, כולל לופה גלילית ולעוסית מטפסת. עגבניות שנבטו בחצרות כולל עגבניות נוי, משמשות מקור לוירוס צהבון האמיר בעגבניה.

הטיפול בפגעים בגן הנוי.

חיפושית מלדרה - מטרידה

(חומייני):

החיפושית הבוגרת מעופפת ונמשכת לאור, אוכלת בלילה מינים רבים של צמחים בעיקר בעלי עלוה רכה. מופיעה בשני גלים בשנה. הראשון מאי-יוני והשני באמצע אוגוסט-ספטמבר. נעשה מחקר מוגבר להדברתה בינתיים ללא פריצת דרך מרשימה. בניסויים התברר שפירתורואידים ובעיקר סימבוש גורם כנראה לדחיה שלה מהצמחים. במקרים קשים כשיש צורך בריסוס נשתמש בסימבוש שהוא הפחות רעיל לאדם מבין התמרים המשמידים אותה. יש לזכור כי שימוש חוזר

הגנת הצומח בגן הנוי. קיומו של גן-נוי הוא צורך בסיסי לאדם. בעיקר בחבל ארץ כשלנו. הפגעים תוקפים גם את צמחי הנוי אך הקירבה למגורי האדם מחייבת גישה שונה בהדברתם מזו שאנו נוקטים בשדות. בגן הנוי, הקו המנחה הוא להמעיט ככל האפשר בריסוסים בתכשירי הדברה כימיים רעילים ולמצוא דרכים חלופיות להתמודד עם הפגעים. ריסוס הוא הפתרון האחרון שנשמתש בו. החלופיות הן:

1. סבילות גבוהה יותר של האדם לגבי כמות המזיקים ונזקם בנוי. אפשר לתת לטבע, קרי לאויבים הטבעיים לעשות עבודתם.

2. שימוש במיני צמחים עמידים יותר לפגעים.

דוגמאות:

- א. יש צמחים הרגישים לנמטודות העפצים והמלצתנו להמנע משימוש בהם במקומות בהם הקרקע נגועה בנמטודות.
- ב. יש זני ורדים העמידים יותר מאחרים לקמחון ומזיקים שונים. שימוש בהם יקטין או ימנע הצורך בהדברה בורדים. אפשר לאתר זנים אלו ע"י התבוננות ואיתורם בין הורדים הנטועים באזור. כמו כן, כשקונים שתיל במשתלה מוכרת אפשר לקבל יעוץ בנושא מהשתלן.
3. שתילה במועדים מתאימים, לגבי חד שנתיים - פטוניה למשל הוא צמח כיסוי חרפי חד-שנתי בעל פריחה מרהיבה. הפטוניה רגישה מאד לעש הטבק - התקפה קשה שלו מביא לניוון הצמחים. מניסיונו למדנו שאפשר למתן את הנזק ע"י שתילה סתיות מאוחרת החל מאמצע אוקטובר.

במקרה של נגיעות קשה אפשר לחזור על הטיפול לאחר 3- שבועות. טיפול זה טוב גם להדברת כנימת הרודוס בדשא. צפורים כזנבנים דוכיפת נזכרים בדשא ואוכלים את זחלי הזיבליות.

נמטודות העפצים.

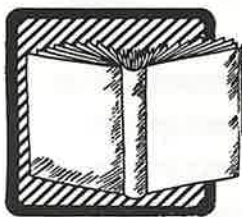
קיימות באופן טבעי בערבה. בעיקר באדמות חוליות. בגן הנוי נעדיף להמנע

משימוש בתכשירי הדברה. באזור נגוע מומלץ להחליף הצמחים בסוג שאינו סובל מנמטודות. עד כה נמצא כי רוזמרין וצמחי תבלין אחרים, חרציות, פנטס, מיופורוס ועצי פרי כגפן ואפרסקים רגישים לנמטודות. צמח נגוע מתנון לאט לכן הפגיעה לא כ"כ משמעותית בצמחים חד שנתיים. שרשי צמח נגוע הם בעלי עפצים הנראים כגבשושית בגודל מ"מ עד 1-2 ס"מ. טגטס ובמידה פחותה צפרני חתול ידועים כצמחים המנקים שטח מנמטודות.

עצי הפרי בחצר.

ברב המקרים קיים איזון ביולוגי והאויבים הטבעיים עושים עבודתם נאמנה. במקרים של ספקות או נגיעות

קשה במיוחד אפשר לקרוא לארנה. **זבוב היס התיכון:** נקבת הזבוב מטילה ביצים בפרי לקראת הבשלתו. הרימה הבוקעת גורמת לרקבון הפרי. בפארן ועין יהב נערך ניסוי בהדברה מרוכזת של המזיק ובאותן שנים הנגיעות פחתה לרמה סבירה. מומלץ לכל הישובים להתארגן להדברה מרוכזת אשר אינה יקרה ומסובכת. כמו כן מומלץ לאסוף את הפירות הנגועים ולסלקם, כדי להפחית את מספר הזבובות המטילות. לסיכום: אפשר לחיות באיזון ובשלום ולהגיע לגן נוי מטופח בישוב ובחצרות תוך שימוש מינימלי בתכשירי הדברה כימיים. **ארנה אוקו ורחל יונש.**

מלב הספרייה

קריאה בצוותא

פעמים רבות פונים אלי הורים בטענה: הוא לא אוהב לקרוא, ושואלים מה לעשות? לא נדון כאן בחשיבותה של הקריאה אלא ננסה לענות לשאלה כיצד לחבר על הילד את הקריאה. התשובה לכך באופן כללי הינה לקרוא בצוותא עם ילדיכם ולהתחיל בכך מגיל צעיר ככל האפשר. אם לא עשיתם זאת עד כה - עדיין לא מאוחר מדי. להלן מספר עצות בנושא: - השתדלו לקרוא עם ילדיכם, ספר אחד או ספור אחד מדי יום. - בעת הקריאה שבו קרובים ככל האפשר. - הצביעו על המלה הנקראת (בקשו זאת מילדכם מדי פעם). בסיומו של עמוד בקשו מילדכם לדפוף לעמוד הבא.

- תוך כדי קריאה, שוחחו וענו על שאלות, האזינו להערות וכו'. אם הילד נראה לכם חסר סבלנות או שאתם חסרי סבלנות, בחרו ספר אחר או דחו את הקריאה לשעה מאוחרת.
- בחרו ביחד (בספרייה, בחנות או מהמדף) את הספר בו תקראו במשותף.
- דאגו לכך שתמיד יהיו ספרים בהישג ידו ובסביבתו של הילד.
- היו אתם - ההורים - דוגמא, דאגו לכך שילדיכם יראו אתכם קוראים בספרים (לא רק בעיתון) לעתים מזומנות.
- קריאה קבועה עם ילדיכם היא לא רק "מועילה" אלא הינה בילוי מהנה בצוותא. הורים רבים מופתעים כיצד תוך כדי קריאה משותפת הם מגלים מה באמת

מעניין את ילדם.

אל תדחו את מועד הקריאה בצוותא.

הורים!

ילדים רבים לא החזירו ספרים ששאלו מהספרייה האזורית. אבקשכם לדאוג שהספרים יוחזרו לספרייה בהקדם. במידה והספרים לא יוחזרו נאלץ לחייב את חשבונכם. אנא המנעו מאי-נעימות מיותרת והחזירו ספרים במועדים.

בברכת חופש נעים
וקריאה מהנה
נעמי מנחין
מנהלת הספרייה.

המשימה:
הגנה על ישובי הערבה
זמניות פה"ע בשטחנו.

עוצבת הערבה - שותפות גורל

המשימה - הגנה על ישובי הערבה ומניעת פח"ע בשטחנו.

לרגל חג הקורבן המוסלמי "עיד אל-אידחה" ערכתי ראיון עם מפקד עוצבת הערבה אל"מ נ. אל"מ נ. נחוש בדעתו בדבר המשימות שעליו לבצע והמטרה אליה הוא חותר. במשרדו הצבאי מתנוססת כרזת ענק חדשה שלשונה, המשימה - הגנה על ישובי הערבה ומניעת פח"ע בשטחנו. סגל הפקוד במקום מספר שכרזות כאלו נתלו בכל משרד, מחסן, סככה ומבנה בו נמצאים החיילים.

* מה היו תפקידי הקודמים?

כחייל ותיק עברתי מסלול שדה וחי"ר מתפקיד החייל ועד מח"ט באזור לבנון. מסלול זה כלל הדרכה בבית ספר לקצינים, מג"ד בגדוד מעוטים, סמח"ט בגבעתי ועוד. האינתיפאדה תפסה אותי בעת שרות בעזה.

* בעבר היה תפקיד המח"ט בערבה מזהה עם תפקיד שאיננו במרכז העניינים, מה דעתך?

יש הבדל מהותי בין תפקיד שניתן ברצון או בכפייה. אני מודע למשקעי העבר ולסטיגמה שקיימת באזור, לחוסר ההערכה מצדם של התושבים וההתייחסות המסוייגת לחיילים ולמפקדים. אולם, בשבילי זוהי מלאכת קודש, תפקיד ששאפתי לו וכיוון עשייה ברור. אני מאמין שהעבודה השוטפת, שינוי נורמות העבודה משמעת מוגברת והנסיון שלי במרכיבי הבטי"ש (סיורים, מארבים וכו') יביאו למפנה חד משמעי בתפיסה של המפקדים החיילים והתושבים. יש לי כוונה ברורה לצרף אלי את טובי המפקדים עמם עבדתי בעבר בגזרות אחרות והוכיחו נחישות ורצינות שהניבו תוצאות מצוינות.

* איך אתה מעריך את תפקידיך?

כאמור זהו תפקידי השני כמח"ט ובשבילי אתגר גדול. כבר בראשית שירותי כמג"ד בגדוד המיעוטים ראיתי את המשך מסלולי בתפקיד זה. בשבילי זהו המשך טבעי לאדם מהעדה הדרוזית שמורשתו שזורה בסיפורים אודות פעילות צבאית-בטחונית הקשורה לנגב ולערבה. בכפר חורפש בו נולדתי מועברים סיפורי קרב אלו מזקני העדה לצעיריה והם חלק מההווה. תפקידי כאן נתפס בעיני כחידוש המורשת הדרוזית וזהו אתגר אישי וצבאי כאחד.

* מהי המטרה אליה אתה שואף?

בדיוק כהגדרת תפקידו הכולל של צה"ל שמטרתו לתת בטחון ושקט לאזרחים כך תפקידנו כאן בערבה. הגנה על ישובי הערבה בשני מישורים במישור הצבאי פעילות בטי"ש ובמישור האזרחי קרי הקשר עם תושבי האזור. במילים אחרות בכוונתי לדאוג ל"שקט תעשיתי". כרגע אני בסבב היכרות עם הישובים והאנשים האזרחיים. אין לי רצון להטריד יותר מדי אבל יש צורך לקשר בין כל הגורמים וליצור מערכת יעילה המתפקדת במיטבה בשעת הצורך. אישית, חשוב לי מאוד ליצור אווירה של אמון מלא במערכת הצבאית ולהעביר את המסר שיש מי שאחראי לבטחון הערבה.

* האם נשמעת פניה מפורשת להידוק הקשר עם התושבים באזור?

בהחלט כך. אנו אנשי הצבא לוקחים עלינו אחריות של כבדה לשמירת בטחון התושבים. אולם בלי שיתוף פעולה של התושבים והערכתם הרצינית לגורמי הבטחון אין המשימה מושלמת. לכולנו מטרה אחת ויש לסייע הדדית להגשימה. כל אחד מאתנו יעסוק במלאכתו הוא, הצבא בבטחון והחקלאים בחקלאות, אבל בכדי שיהיה טוב לכולנו אנו חייבים לעבוד יחד. הוכחה לכך הם היחסים ההרמוניים שיצרתי בעת שירותי בצפון הארץ. אנשי הצפון ידעו שיש כתובת לבעיות בטחון ואנו הרגשנו כמו בבית בישובים השונים. יחסים אלו תרמו רבות ליעילותה של המערכת הבטחונית.

* אתה וחייליך בני המיעוטים חוגגים את חג "עיד אל-אידחה" ספר קצת על החג?

מרכזו של החג - הנקרא חג הקורבן הוא הסיפור התנ"כי המוכר של עקידת יצחק. לפי המסורת המוסלמית הוקרב ישמעאל כקורבן אך ניצל ברגע האחרון בנס ע"י האייל שהסתבך בשיחים. החג נחשב לחג חשוב, וישנה פקודה צה"לית מפורטת לשחרר לחופשת חג את כל החיילים בני המיעוטים. כמובן שגם אנו פועלים לפי פקודה זו ולפני יציאתם של החיילים, שלחתי ברכה אישית לכל משפחותיהם.

*מי הם החיילים תחת פיקודך?

בערבה ישנה עוצבה מרתכת שמורכבת מחיילים יהודים ודרוזים והיא המחזיקה את הבטי"ש, כפופים אליה יחידת "חרב" סדירה, המשתלבת בתעסוקות ובאימונים כמו כל יחידת חי"ר אחרת, חטיבת מילואים ובסיס טירונים מבני העדה הדרוזית. בהזדמנות זו אני פונה לתושבים. חיילינו, חיילים לכל דבר. חשוב לתת להם הרגשת שייכות לאזור ולהדק הקשר עם תושביו. נשמח להשתתף באירועים אזוריים ולקבל כל סיוע שיתרום לאווירה הטובה ולשכנות טובה. מעשית, תמיד יש מקום להעשיר את מועדון החיילים בספרונים, משחקים, וכל דבר אחר שעשוי לשמחם. אני מאחל לחיילי העוצבה חג שמח ולתושבים הרבה בטחון ושיתוף פעולה הדדי.

מאורעות וציוני דרך בשנות קיומה של יחידת המיעוטים

1947 - ההגנה מסתייעת בדרוזים להשגת נשק ומידע מודיעיני רב ערך. מתנדבים בדואים ראשוניים מתנדבים להילחם לצד חטיבת יפתח - פלמ"ח.	1956 - החלטת חוק גיוס חובה של בני העדה הדרוזית והצירקסית.	1974 - פיגוע המחבלים בקרית שמונה. כח של היחידה משתתף בחיסול המחבלים. במהלך הפעולה נהרג אחד הלוחמים. פיגוע במעלות. היחידה נוטלת חלק בפעילות נגד המחבלים.
1948 - ראשית התגבשותה של הפלוגה הדרוזית בפיקוד גיורא זיד. מתקבל האישור לגייס את הצירקסים לצה"ל כפלוגה בגודל 12 של חטיבת "גולני" בפיקוד חיים לבקוב.	1956-67 - היחידה עוסקת בבטחון שוטף (בטי"ש). ומניעה של חדירת מסתננים ומחבלים בגזרות הדרום מהערבה לאילת ועד רפיח, ובצפון גבול הצפון.	1974-76 - אלי"מ בנימין בן אליעזר מתמנה למפקד היחידה מועתקת אל גבול הצפון והופכת חטיבה מרחבית. מתעצם ומתרחב תהליך קליטתם של בני המיעוטים ביחידות צה"ל.
1949 - גבוש ראשוני של יחידת המיעוטים בפיקודו של טוביה ליזנסקי.	1967 - יוני. מלחמת ששת הימים. פלוגה משתתפת בקרבות בצפון השומרון ובפריצת הדרך לגנין. מחלקה משתתפת בפריצה לסיני.	1978 - מבצע ליטני. היחידה משתתפת באופן פעיל במבצע כיבוש וטיהור דרום לבנון.
1949-54 - היחידה מבצעת משימות בטי"ש, עוסקת בשמירת הבטחון השוטף לאורך גבולות שביתת הנשק.	1968 - הקמת הסיירת ע"י רס"ן מוחמד מולא.	1982 - מערכת שלום הגליל. היחידה עולה ללבנון לגיזרה המזרחית. ומחזיקה את החזית מול הסורים. בחילופי אש נהרג מ"פ בן הכפר חורפיש.
1954 - הוקמה יחידת סיור על גבי גמלים על מנת להגיע למקומות בלתי עבירים ברכב.	1972 - המטכ"ל מקבל החלטה לאפשר לבני המיעוטים להשתלב ביחידות צה"ל השונות.	כיום השירות בצה"ל במסגרת התנדבותית ובמסגרת חוק גיוס חובה הפך לצעד שבא לבטא את רצונם של הדרוזים הישראלים להיות חלק בלתי נפרד מהמדינה בה הם חיים.
1955 - כח מהחטיבה משתתף עם הצנחנים בפעולת תגמול במסגרת חן יונס.	1973 - מלחמת יום כיפור. הטירונים מסייעים בקרבות הבלימה באל חמה, הסיירת מטהרת את החרמון, הגדוד מחזיק את הבטי"ש.	

קוראים כותבים

לכבוד
אילן אורן
ראש המועצה
מרכז ספייר

הנדון - הסעות ילדי צופר הביתה בשעות הצהריים

א.נ.

שמחנו מאוד לקרוא בעלון ערבות שהתפרסם ביום שני ה-3.6 על הוראתך שהנהגים יחכו באוטובוסים ממוזגים לתלמידים, ואכן לכך ציפינו. ביום שלישי ה-4.6 ילדי צופר היו בתחנה בשעה 11.45 - לא חיכה להם אוטובוס וכל נהג לא נראתה. הנהגים בתחנות לא ידעו לאמר מה קורה. מר קחון גם הוא לא היה בנמצא. בשעה 11.58 הגיע נמרוד ויצאנו לדרך, השעה היתה 12.02 (שעת יציאה רגילה היא 11.55). חשבנו שהמקרה הנו חד פעמי דברים יכולים לקרות. אבל - ביום רביעי ה-5.6 (יום למחרת) הגיעו ילדי צופר לתחנה וכל אוטובוס עם נהג לא ציפה להם. לנהגים לא היה כל מדע על הקורה ומר קחון לא היה בשטח. אתה לא היית במשרדך וגם זיק קאנו, רותי המזכירה החדיעה שהיא יודעת על קיום הבעיה והיא ניסתה לאתר את הנהג. בשעה 12.00 (רבע שעה לאחר שהגיעו התלמידים) הגיע דוד הנהג עם אוטובוס שהיה רחוק מלהיות ממוזג ונעים ויצא לדרך בשעה 12.04, ומיותר לציין עד כמה היה חם בשעה זו של היום. המחשבה המתמיהה היא שכל הנהגים יצאו לדרך ללא שימת לב וללא מאמץ לדאוג לקבוצת הילדים העומדים בשמש מזיעים וצמאים. בנושא הסעות צופר זו לא הפעם הראשונה שנתקלים אנו בבעיה. והתשובה המקורית היא "צופר זה קו קצר" ראוי לציין שעין יתב גם הוא קו קצר באותה מידה ובכל זאת ילדי עין יהב אינם נאלצים לחכות בשמש. לדיעתך ולטיפולך המהיר נודה.

בברכה,
הורי ילדי מושב צופר

לכבוד:
הורי ילדי מושב צופר

הנדון: מכתבכם מיום 11/6/91.

שלום רב!

- קיבלתי את מכתבכם והנני מרוצה מפנייתכם אלי מפני שזו הדרך היחידה לבקר את המערכת ולשפר אותה לרווחתם של התושבים. לגופו של ענין בדקתי טענותיכם והנני להשיב כדלקמן:
1. ביום שלישי ה-14/6 אכן טענתכם צודקת והיא מהווה חוליה נוספת בהתנהגותו של נימרוד, לאור מקרה זה ואחרים החלטנו לפטר את נימרוד מדיית והוא הוצא לחופשה. החוק מחייב אותנו להודיע לו 30 יום מראש ולכן ימשיך נמרוד לעבוד כחודש ימים ולאחר חזרתו מחופשה במהלך החופשה הגדול.
  2. ביום רביעי ה-5/6 היתה תקלה ברכב כתוצאה מכך ההסעה עוכבה, הנהג לא פעל על פי הנהלים והוזהר שאם הדבר ישנה ינקטו צעדים חמורים כנגדו.
  3. קחון לא היה בשטח באותו יום מאחר והיה בהשתלמות מיום שני 3/6 ועד יום חמישי 6/6 - בטרם נסע קבע שבזוי יצחק יחליפו.
  4. טענתכם שאין מפעילים את המיזוג בקו "צופר ספייר" מאחר וזה "קו קצר" אינה ברורה לי ואין אני מבין מהיכן צמחה, אך יתכן ונהג זה או אחר פלט זאת בהיסח הדעת. במפורש אין הנחיה כזאת ובכל הקווים יש להפעיל המיזוג האוטובוסים 10 דקות לפני מועד היציאה והנהג חייב להיות באוטובוס.

אבקשכם להבא לנקוב במקרה ספציפי באם המקרה יחזור על עצמו ואנו נטפל בכך מיד.

למען הסר ספק תנתן הנחיה ברורה לנהגים גם בסוגיה זו.

אבקשכם גם בעתיד להאיר ולהעיר באם תחיינה בעיות נוספות ואנו נטפל בכך במהירות.

כולנו הורים לילדים ונעשה את המירב על מנת להנעים להם את נסיעתם באוטובוסים.

בברכה,
אילן אורן
ראש המועצה.

תצוגת שתילים בתערוכה

מכונת האריזה בהדגמה

תערוכה חקלאית בערבה

ד
נ
צ
י
ג
ר

תכנון שתילה
ע"י צוות המשתלה

*שתילי אסתר

סנג'וי (P)	דארק פינק סטאר (P)
סנברייט (P) - צבע לבן - חדש	סנטופ (P)
סנאור (P) צבע לבן - חדש	סנשיר (P)
סנוסטאר (P)	סנסט (P)
סופרדין (P)	סנרוז (P)
+ זנים חדשים לנסיון	

שתילי חרציות מבחר זנים הטובים ביותר לעונת הייצוא ולשוק המקומי.
ייחורים ושתילים בטיב מעולה.

שתילי גיפסנית שתילי איכות מהקלונים המובילים לשתילה בשטח
פתוח ובחממות.

עדעד - לימוניום סינואטה מתרבת ריקמה במגוון צבעים
(SUNBIRD SERIES)

שתילי סולידאסטר שתילים וגטטיבים ממטעי אם מיוחדים.

בדבר פרטים נא לפנות אל נציגנו בערבה: אריק עדין חצבה: טל. 581114.

מושב משמר השבעה 50 297
טלפון: 03-9605874 03-9605847
פקס: 03-9605896 03-9605874
381486 DANOR IL: 077

משק פרחים
Dan
דנציגר

זהירות מוקשים!!

הנה, הגיע הקיץ והחופש!
 אפשר קצת להתחרר מהלחצים של העונה
 ולשכוח מהשדה, לאכול אבטיח שמהוא אחר
 גידל (וקיבל שיש להיגז) לטייל בארץ ישראל היפה (ולאמר
 בשוק המקסימטנאו בן אומי 4) לקנות אולי איפה צר
 פרחים רומנטי אשה הקטנה (בסניג ודולפינים, מחיר יוד בדאי לשדה רק ליצוא)
 לבוא יום של שבת הים, לעשות פיקניק ולהכין סנדוויצ'ים (עמנואל 5 246
 או אולי גוט - קשה לעצור מה יוצא בשנה...) בקיצור - לקנות את הראש
 לקבל העונך הבאה. (אשה, כהר עשר תכנתה מסק?)

<p>מכיר את הפיתגוס? "אחרי כל שבת מצליח עומד אשק"</p>	<p>שמה על שכימטל בכל דבר שבאקס מעורה איפה יהודי?</p>	<p>ידעת שהמפיק של הסרט "הפלתת" הוא יהודי וישראלאי?</p>
<p>כן...</p>	<p>כן...</p>	<p>כן...</p>
<p>למשל, אחרי ראש השנה שמצליח להתחיל בכיסא עומד חרדי...</p>	<p>ובארץ, כשנולדו לבחור בתאוריה יהודים, זה יותר סבירי?</p>	<p>אין את זה! עכשיו אומרים: אחרי כל דבר מצליח עומד יהודי"</p>
<p>רק עכשיו רבס?</p>	<p>למשל...</p>	<p>באמת?</p>

סיוק
שנת הפעילות האתגרים

המועצה האזורית הערבה התיכונה

מרכז ספיר, ד.ג. הערבה מיקוד 86825 - טלפונים: 057-581225-6 - פקסימיליה: 581487

מרכז ספיר * עין יהב * חצבה * פארן * צופר * עידן * צוקים * שיזף